

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Економіка, планування та управління бізнесом»
на тему: «Економічне обґрунтування диверсифікації діяльності підприємства
(на прикладі ТОВ «Імпреза»))»

Виконавець:
студент ФЕУП
Ходацький Сергій Сергійович

Науковий керівник:
к.е.н.
Однолько Вікторія Олександрівна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Прискорення темпів науково-технічного прогресу, що відбувається в останні роки, посилення конкуренції, яке спричиняється глобалізацією економіки, фінансова криза, різко загострюють проблему підвищення конкурентоспроможності товаровиробників, проблеми пошуку і реалізації конкурентних переваг. При цьому динамічні зміни умов і середовище господарювання потребують постійного удосконалення та оновлення асортименту продукції, технологій її виробництва та просування на ринку. У цих умовах товаровиробники, які прагнуть утриматися та вижити на ринку, повинні мати в своєму асортименті, як мінімум, кілька різновидів продукції, що знаходяться на різних етапах життєвого циклу і взаємно доповнюють один одного, тобто диверсифікувати продукцію.

Завдяки впровадженню диверсифікації суб'єкти господарювання мають змогу адаптуватись до відповідного середовища їх функціонування, посилити конкурентну позицію на ринкових сегментах, максимально та ефективно використовувати можливості розвитку.

Проблема диверсифікації діяльності підприємства досить повно досліджена в працях вітчизняних і зарубіжних авторів, зокрема теоретичні аспекти процесу диверсифікації підприємств розглянуті в працях І. Ансоффа, А. А. Томпсона, Г. Я. Гольдштейна, А. М. Аронова, Г. І. Немченко, М. Паскє, В. Коноплицького, М. В. Мінковської, М. Д. Корінько, О. О. Цогли, В. Г. Габаліса, І. Л. Сазонця, О. М. Красноносів, Ю. Б. Іванова, П. А. Орлова, В. С. Пономаренка та ін. Роботи цих учених в основному присвячені таким питанням, як стратегія диверсифікації і методи її проведення, збалансованість асортиментного портфеля, проблеми і особливості управління диверсифікованим підприємством, його фінансова стійкість.

Незважаючи на вагомий внесок зарубіжних та вітчизняних науковців у дослідження проблем диверсифікації варто відмітити, що сучасна теорія не приділяє достатньо уваги економічному обґрунтуванню напрямів диверсифікації підприємств, послідовності здійснення диверсифікації діяльності підприємств за секторами економіки на сучасному етапі розвитку, коли більша частина підприємств України зіштовхнулася з проблемою падіння обсягів реалізації, що особливо стосується підприємств легкої промисловості. Усе це зумовило актуальність обраної теми дослідження.

Мета – дослідити теоретико-методологічні аспекти диверсифікації діяльності підприємства легкої промисловості та здійснити розрахунки економічної доцільності одного із можливих диверсифікаційних заходів.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність поняття «диверсифікація» та значення цього процесу для підприємств;
- розглянути види диверсифікації;
- визначити фактори, які впливають на вибір стратегії диверсифікації;
- надати характеристику діяльності ТОВ «Імпреза»;
- провести фінансово-економічний аналіз діяльності ТОВ «Імпреза»;

- обґрунтувати необхідність диверсифікації підприємства з урахуванням основних тенденцій розвитку ринку легкої промисловості;
- дослідити організаційні аспекти створення інтернет-магазину;
- розрахувати основні показники ефективності диверсифікації діяльності підприємства;
- визначити можливі ризики та розробити заходи щодо їх мінімізації.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування необхідності диверсифікації діяльності підприємства та розрахунку ефективності диверсифікаційних заходів для ТОВ «Імпреза».

Предмет дослідження – теоретичні та прикладні аспекти диверсифікації діяльності підприємства легкої промисловості.

Методи дослідження. Під час написання роботи використано: метод теоретичного узагальнення – для уточнення трактування економічної категорії «диверсифікація», виокремлення видів диверсифікації, метод визначення основних характерних особливостей диверсифікації; метод групування – для систематизації факторів, які впливають на вибір стратегії диверсифікації; методи статистичного, порівняльного, динамічного, аналітичного аналізування – для аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства та дослідження основних тенденцій розвитку ринку легкої промисловості; маркетинговий метод – SWOT-аналіз (для оцінки факторів, що впливають на вибір напрямів диверсифікації підприємства); табличний та графічний методи – для наочного зображення результатів аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства.

Інформаційна база дослідження. У якості інформаційної бази дослідження слугували наукові публікації вітчизняних вчених з проблематики диверсифікації діяльності підприємства, нормативно-законодавчі акти України, матеріали фінансової звітності ТОВ «Імпреза», офіційні статистичні дані, що відображають результатами поточного стану легкої промисловості в Україні, матеріали мережі-інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (72 найменування) та 4-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 110 сторінок. Основний зміст викладено на 92 сторінках. Робота містить 27 таблиць та 4 рисунки.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра підготовлено 1 статтю: Ходацький С.С. Основні тенденції на ринку легкої промисловості України / С.С. Ходацький // Розвиток економіки та планування бізнесу в сучасних умовах: проблеми та шляхи вирішення: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, 14-15 вересня 2017 р.). – Одеса: Ротапринт, 2017. – С. 116-118.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти диверсифікації на підприємствах**» розглянуто Сутність та значення диверсифікації на підприємствах, види

диверсифікації та класифікація диверсифікаційних заходів, фактори, які впливають на вибір стратегії диверсифікації.

У другому розділі «Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Імпреза»» проаналізовано фінансово-економічну діяльність ТОВ «Імпреза» та визначені основні тенденції на ринку легкої промисловості.

У третьому розділі «Економічне обґрунтування напряму диверсифікації ТОВ «Імпреза»» запропоновані напрями диверсифікації діяльності підприємства, розраховано показники ефективності диверсифікації діяльності підприємства, визначені можливі ризики та розроблено заходи щодо їх запобігання.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити такі висновки, основні з яких такі.

1. Диверсифікація – це процес розвитку різних видів діяльності, створення нових і удосконалення наявних товарів, робіт, послуг з метою підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності підприємства. Диверсифікація служить ефективним засобом зниження ризиків та зростання прибутку підприємства, що є дуже актуальним в сучасних умовах нестабільності української економіки.

2. Багатоаспектність поняття «диверсифікація» зумовлює наявність різних класифікаційних ознак її видів. Найбільшого поширення в науковій літературі отримали: 1) вертикальна диверсифікація, яка поділяється на повну, часткову, квазидиверсифікацію, зворотну та пряму; 2) горизонтальна диверсифікація, різновидами якої є розширення спектру продуктів, географічне розширення та диверсифікація орієнтована у виробничо-збутовій діяльності на ніші ринку; 3) конгломеративна диверсифікація. При цьому вертикальна та горизонтальна диверсифікація відноситься до зв'язаного виду, тобто це новий напрямок в діяльності підприємства, але він має відношення до існуючого бізнесу. Конгломеративна диверсифікація відноситься до незв'язаного виду, тобто цей вид диверсифікації не має відношення до профілю підприємства.

Вибір того чи іншого виду диверсифікації – це індивідуальний вибір кожного суб'єкта господарювання, який є результатом ретельного аналізу як внутрішніх можливостей, так і потреб ринку.

3. До факторів, які впливають на вибір стратегії диверсифікації підприємством, слід віднести: насиченість ринку, скорочення попиту на продукцію, загострення конкуренції, синергетичний ефект, вихід на світові ринки, а також ситуації коли: поточний бізнес дає значні надходження грошей, які можуть бути прибутково вкладені в інші сфери бізнесу; подальший розвиток одного бізнесу підприємства стримується антимонопольним законодавством країни.

4. ТОВ «Імпреза» спеціалізується на виробництві прядива, тканин сирових і готових та їх реалізації. До складу основного технологічного виробництва входять три виробництва: прядильне, ткацьке, обробне, що забезпечує повний технологічний цикл переробки бавовни-волокна в готові тканини в рамках єдиного виробничого комплексу. Новітнє обладнання дозволяє підприємству виробляти тканини високої

якості, які відповідають світовим стандартам. Крім того, на підприємстві функціонує швейне виробництво з пошиву різноманітних готових виробів з тканин: білизна постільна та кухонна, костюми робочі та жіночі, сорочки нічні, халати, сарафани, робочі рукавиці.

5. Проведений аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Імпреза» свідчить, що підприємство функціонує збитково, має незадовільну фінансову стійкість, є нерентабельним, ліквідність балансу не є абсолютною, спостерігається збільшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Фінансовий стан ТОВ «Імпреза» було оцінено як незадовільний. В той же час, відбулося покращення ділової активності підприємства, про що свідчить зростання швидкості оборотності активів, дебіторської та кредиторської заборгованості, матеріальних запасів, оборотних засобів. Але майже усі показники ділової активності є нижче нормативного значення.

6. Загальним тенденціями на ринку легкої промисловості є такі: зростання частки імпорتنих дешевих товарів на ринку України, які ввозяться контрабандою, а також товари секонд-хенду; зростання імпорту давальницької сировини із країн-партнерів, а також зниження купівельної спроможності населення на фоні погіршення економічної ситуації в країні, скорочення попиту на тканини.

7. Запропоновано здійснити пряму вертикальну диверсифікацію підприємства шляхом створення інтернет-магазину, що дозволить значно розширити цільову аудиторію споживачів, підтримуючи основне виробництво підприємства, враховуючи значний потенціал розвитку ринку товарів легкої промисловості. Метою створення інтернет-магазину «Текстиль» є диверсифікація бізнесу ТОВ «Імпреза» за рахунок організації web продаж в межах України. Створення інтернет-магазину слід починати з внесення змін в Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та замовлення веб-сайту інтернет-магазину.

8. Проведений розрахунок та аналіз показників ефективності диверсифікації діяльності підприємства довів доцільність відкриття інтернет-магазину, про що свідчать наступні дані: строк окупності проекту – 1,25 років, чиста поточна вартість – 138 349,81 грн., індекс прибутковості – 1,19, відношення вигоди/витрати – 1,09, внутрішня норма прибутковості – 58,48%, чистий прибуток за перший рік функціонування інтернет-магазину складе 92 232,288 грн. Стартові витрати на реалізацію запропонованого заходу становлять 115 752 грн., джерелами фінансування визначено кредит у Приватбанку (43,2% від загальної суми витрат) та власні кошти підприємства.

9. Визначено внутрішні та зовнішні ризики та запропоновано заходи щодо їх запобігання. Відзначено, що усі внутрішні ризики можна запобігти, передбачити, якщо вчасно звернути увагу на ймовірність їх появи. Проведена оцінка ступеня ризику втрат вкладених коштів та прибутку довела, що найкращими, найменш ризикованими варіантами для розвитку інтернет-магазину є продаж комплектів постільної білизни «Полуторний» та скатертин.

АНОТАЦІЯ

Ходацький Сергій Сергійович, «Економічне обґрунтування диверсифікації діяльності підприємства (на прикладі ТОВ «Імпреза»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом». - Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2018 рік

У роботі розглядаються теоретичні аспекти диверсифікації на підприємствах: сутність поняття «диверсифікація», види диверсифікації та різновиди диверсифікаційних заходів, фактори, які впливають на вибір стратегії диверсифікації.

Проведено аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Імпреза» та з урахуванням основних тенденцій розвитку ринку легкої промисловості України доведено необхідність запровадження диверсифікаційних заходів на підприємстві. Обґрунтовано економічну доцільність одного з можливих напрямів диверсифікації підприємства. Проаналізовані можливі ризики та запропоновані заходи щодо їх мінімізації.

Ключові слова: диверсифікація, фінансово-економічна діяльність, аналіз, ринок легкої промисловості, ефективність, ризик.

ANNOTATION

Khodatsky Sergey Sergeevich, «Economic justification of enterprise activity diversification (on the example of Ltd. «Impreza»)».

Diploma thesis deals with theoretical aspects of diversification at enterprises; the essence of the concept of “diversification” is defined, the types of diversification and varieties of diversification measures are reviewed and factors influencing the choice of diversification strategy are identified.

Analysis of financial and economic activity of Ltd. «Impreza» was reviewed. Taking into account basic trends in the light industry market of Ukraine the necessity of implementation of the diversification of the enterprise was proved. The economic efficiency of the direction of the diversification of the enterprise was carried out. The possible risks were analyzed and measures to minimize them were proposed.

Keywords: diversification, financial and economic activity, analysis, light industry market, efficiency, risk.